

TÜRK ESKİÇAĞ BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

HABERLER

2019-2020 / Sayı: 45

Türk Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü Haberler
Sayı: 45 (2019-2020)

ISSN 1308-2078

Editörler
Meltem Doğan-Alparslan
Aşkın Özdizbay
Tolga Pelvanoğlu

Sayfa Düzenlemesi
Zero Prodüksiyon Ltd.

Yazılar kaynak gösterilmek şartıyla kullanılabilir.
1996-2016 Ocak-Mayıs aylarında yılda iki kez yayınlandı.
2018'den itibaren yılda bir kez yayınlanır.

TÜRK ESKİÇAĞ BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Uluslararası Akademiler Birliği Muhabir Üyesi
Corresponding Member of the International Union of Academies

Baskı
Matsis Matbaa Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Tevfikbey Mah. Dr. Ali Demir Cad. No: 51 Sefaköy/İstanbul.
Tel : +90 (212) 624 21 11 (pbx) Fax : +90 (212) 624 21 17
Sertifika No: 40421

Türk Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü
İstiklâl Cad. Merkez Han, No: 181 Kat: 2
34435 Beyoğlu-İSTANBUL

E-mail:
haberler@turkinst.org
doganmel@istanbul.edu.tr
ozdizbay@istanbul.edu.tr
tolga.pelvanoglu@istanbul.edu.tr

www.turkinst.org

İÇİNDEKİLER

Editörden	1
Başyazı	
Letoon Kutsal Alanı Pişmiş Toprak Figürinleri Işığında Tanrılar ve Kültürler	2
Anı Yazısı	
Haluk Hocamızın Ardından	11
Kitap Tanıtımları	
Yiğit, T. – A. Özcan – K. Kıymet, <i>Hitit İmparatorluk Dönemi Kaya Anıtları</i> , Ankara, 2016 (Özer, B.)	14
Bilgin, T., <i>Officials and Administration in the Hittite World</i> , Berlin-Boston, 2018 (Pelvanoğlu, T.)	15
Özyıldırım, M. – A.S. Canavello, <i>Cilicia'da Yahudiler</i> , Ankara, 2019 (Yeğin, Y.)	17
Arkeoloji Dünyasından	
Kayıp Hitit Majik Ritüelleri (Kaynar, F.)	20
III. Hattuşili'nin Kuzey Anadolu Politikası: Nerik ve Hakmiş (Bozgun, Ş.)	25
Anadolu'dan, 2018-2020 Arası Yayımlanan ve Yayım Aşamasında Olan Yeni Asurca Tabletler (Akyüz, F.)	30
Eski Mezopotamya'da Rüya Türleri, Terimleri ve Tanrıları (Kahya, Ö.)	33
İstanbul Üniversitesi Arkeolojik Kazı ve Araştırmalar Toplantısı – 18 (Köseoğlu, N.)	39
Tarih Boyunca Anadolu'da Hayırseverlik (Tekin, O.)	40
Kazı - Araştırma	
Pisidia Antiokheia Tiyatrosu Kazı ve Düzenleme Çalışmaları – 2019 (Özhanlı, M.)	43
Gökçeada Uğurlu-Zeytinlik Höyük Kazı Çalışmaları: Kalkolitik Çağ Tabakaları 2018-2019 Çalışmaları (Gürçal, E. – B. Erdoğu)	46
Alaca Höyük'ün Cbs ve Ua Teknolojileriyle Paleo-Landuse Analizi (Çelik, D.)	50
Kuzey Ege Arkeoloji Araştırmaları ve Uygulama Merkezi (KEAM) Adramytteion Kenti ve Egemenlik Alanı Çalışmaları – 2019 (Özgen, H. M. – E. Denктаş – A. Öztürk – B.B. Aykanat)	58
Trabzon İli Protohistorik Dönem Yüzey Araştırması – 2019 (Çalışkan–Akgül, H. – S. Kılıç – S. Demirel – E. Yılmaz)	67
Van Ayanis Urartu Kalesi'nde Kerpiç Mimari Koruma ve Onarım Çalışmaları (Karabulut, D.)	73
İzmir İli Nif Dağı Kazısı 2018 (Tül-Tulunay, E. – M. Peker – D. Baykan – C. Baykan – D.S. Lenger – M. Bilgin)	77
Epiphaneia Katılımlı Kazısı – 2019 (Pamir, H. – A. Özdzibay)	84
Orta Toroslar Tarihöncesi Araştırmaları Projesi (Algül, Ç. – O. Kayci – S. Balcı – H. Tümer – Y. Ünlü)	93
Volkanik Kapadokya'da Yeni Bir Neolitik Yerleşme: Sırçalı Tepe (Kayırlı-Değirmenyolu) (Balcı, S. – Ç. Altınbilek Algül – O. Aslaner – O. Kayci – F. Açıköz – B. Öksüz)	94
Fikirtepe Kültürü'nün Öncesi: Bilecik Bahçelievler (Fidan, E. – H. Küçükaydın)	96
Antakya Hipodrom ve Çevresi Kazıları – 2017-2019 (Pamir, H. – I. Işıklıkaya-Laubscher)	97
Enstitüden	
Yayın İlkeleri	108
2020 Yılı TEBE Araştırma Bursu İlanı	109
Türk Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü 2018 Yılı Ali Dinçol Bursuna Layık Görülen Proje / Hellenistik Dönemde Batı Anadolu'da Yabancı Yargıçlık Sistemi (Güler, T. B.)	110
Türk Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü 2019 Yılı Ali Dinçol Bursuna Layık Görülen Proje / Demir Çağ Oylum Höyük'ün Hayvan Ekonomisinin Anlaşılması (Aslan, B.)	113
Yeni Yayınlarımız	114

Türk Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü 2018 Yılı Ali Dinçol Bursuna Layık Görülen Proje Hellenistik Dönemde Batı Anadolu'da Yabancı Yargıçlık Sistemi

Türk Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü'nün Klasik Filoloji, Prehistorya ve Önasya Arkeolojisi, Klasik Arkeoloji ve Eskiçağ Tarihi alanlarında çalışmalar yürüten lisansüstü öğrencilerinin tez çalışmalarından ürettikleri projelere kurucusu Prof. Dr. Ali Dinçol anısına 2014 yılından beri destek vermektedir. Türkan Banu Güler tarafından doktora tezi kapsamında araştırılan “Hellenistik Dönemde Batı Anadolu'da Yabancı Yargıçlık Sistemi” başlıklı çalışma 2018 yılında desteklenen proje olmuştur.

Konu ile ilgili çalışmalar devam ettiğinden bu yazıda şimdiye kadar yapılan çalışmalar kapsamında elde edilen değerlendirmeler verilecektir. Bu vesile ile bu araştırmayı destekleme kararı veren TEBE burs komitesine ve enstitü yönetimine saygılarımla teşekkürlerimi iletirim.

Erken dönemlerde özgür bir polis'in yönetim sisteminin *demokratia* ve *oligarkhia* olması gerektiği düşünülürken, MÖ 4. yy'dan itibaren bu durum değişmeye başlamış, Hellenler *oligarkhia*'yı da *tyran*'lıkla birlikte bu sistemden sapma olarak görmüşlerdir (Nawotka 2003). Öyle ki III. Aleksandros'un "Hellenlere özgürlük" sloganıyla çıktığı Pers seferinde Hellas ve Küçük Asya'daki Hellen polis'lerine uyguladığı politika bile bu düzlem üzerinde devam etmiştir. Hellas'ta polis'ler içinde *oligarkhia* taraftarı grupları desteklerken Küçük Asya'daki Hellen polis'lerinin desteğini alabilmek için uzun süredir Pers yönetimi altında kalmış olan bölgede ise *demokratia* siyasal düzenini desteklediği görülmektedir. Bu bağlamda Küçük Asya'daki polis'lerin *eleutheros* (özgür) ve *autonomos* (kendi yasaları ile yönetilme; otonom) olmalarını da buyurmuştur. III. Aleksandros Küçük Asya'daki Hellen polis'lerine karşı bu politikasını giderek geliştirmiş, onlara bahsettiği sınırlı *eleutheria* ve *autonomia* hakkını pragmatist bir şekilde kullanmaya devam etmiştir. Gereke medikçe saldırgan olmamış, ürettiği çözümlerle bu tutumunu Makedon karşıtlığına karşı stratejik ve politik bir şekilde kullanmıştır. III. Aleksandros benimsediği bu politika ile Küçük Asya'daki Hellen polis'lerinin güvenini kazanmış, polis'ler kendi istekleriyle III. Aleksandros'un tarafına geçmişlerdir (Strootman 2011). Ancak III. Aleksandros'un ardında yasal bir varis bırakmadan ölmesiyle Makedon İmparatorluğu'na ait toprakların yönetimi Aleksandros'un komutanları tarafından paylaşılmıştır. *Diadokhos*'lar olarak adlandırılan komutanları başlangıçta Makedon İmparatorluğu'na sadık kalsalar da sonradan buldukları bölgelerde kendi krallıklarını ilan etmişlerdir.

Aleksandros'un "Hellenlere özgürlük" ve "dünya polisi/kosmopolis" propagandalarını benimseyen *diadokhos*'ların krallıklarının temel özelliği askeri bir güce dayanmaktadır ve krallar iyi birer askeri lider oldukları için kraldırlar ve yönetimi ellerinde tutmaktadırlar. Her ne kadar Makedon krallar bu askeri güçlerine bağlı olarak yönetimi ellerinde tutsalar

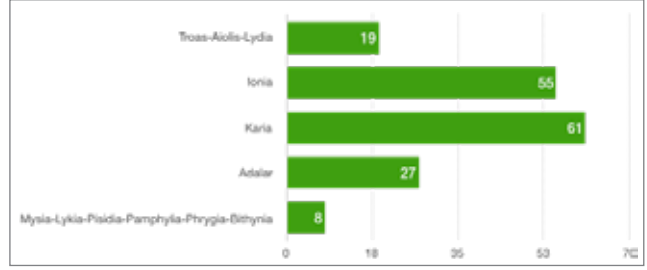
da krallıkların alt kolu gibi olan Hellen polis'lerine sınırlı bir *eleutheria* ve *autonomia* bahşetmişlerdir. Bahşedilen bu ayrıcalıkların krallar tarafından sürekli onanması gerektiği bilinmektedir. MÖ 314 yılında Antigonos tarafından tüm Hellen polis'lerinin *eleutheros*, *autonomos* ve *aphrouretos* (garnizonsuzlaştırma) olduklarının açıklanması (Diod., 14.61.3.) bunu kanıtlar nitelikindedir. Görülüyor ki Hellenistik Dönem polis'leri ancak krallar tarafından bahşedilen ayrıcalıklar sayesinde "bir hegemon altında kendilerini yönetme yetisi" altında *demokratia* yönetim düzenine sahip olmuşlardır. Bu yeti ise Hellen polis'lerinde *boule* ve *demos* tarafından kullanılmıştır. Ancak bu sınırlı *demokratia* (sınırlı *demokratia* kavramı hakkında bkz. Chaniotis 2010) sisteminin içinde dahi sürekli değişen güçlü politik gruplaşmalara rağmen ekonomik ve politik açıdan geliştikleri gözlemlenmektedir.

Makedon krallar tarafından *autonomia*'ları onanan Hellen polis'leri ve krallar arasındaki ilişkiler kralların gönderdikleri *epistates*'ler (koruyucular) üzerinden yürümüş, krallar isteklerini bu *epistates*'ler aracılığıyla polis'lere dikte etmişlerdir. Fakat *epistates*'ler polis'lerin iç işlerinde bir değişikliğe neden olmamış, aksine polis'lerin kurumlarına uyum sağlamışlardır. Krallar ve polis'ler arasındaki ilişkiler onlara bahşedilen sınırlı ayrıcalıklar etrafında ilerlerken, polis'lerin birbirleriyle olan ilişkileri de krallardan aldıkları destekler, ayrıcalıklar aracılığı ile sürdürülmüştür. Diğer yandan polis'ler arası anlaşmazlıkların yol açacağı çatışmaların, sürekli değişen güç dengeleri içinde kendi konumlarını tehdit edeceği düşüncesinde olan krallar için bölgedeki barışı sağlamak önemli olmuştur. Bu bağlamda Hellen polis'lerin hem kendi içlerindeki *stasis*'lerde (ayrılmış gruplar ve bu grupların oluşturduğu iç savaş; ayrıntılı bilgi için bkz. Börn 2019) hem de başka polis'lerle olan anlaşmazlıklarında öncelikli olarak hegemon güce başvurmuşlardır. MÖ 306 yılından önceki bir dönemde Kral Antigonos'un talimatlarına göre (κατὰ τὸ διάγραμμα τὸ Ἀντιγόνου) Magnesia'dan gönderilen *dikasterion* (mahkeme)

sayesinde çözülen sorunlar için Kymelilerin onurlandırma kararı (I Kyme 1) bunun bilinen en erken örneğidir. Yine MÖ erken 3. yy'a tarihlendirilen bir başka yazıttan (TC 17; GIBM II, 1883, 261 (A), 261a (B-C), 261b (D)) Kalymnosluların Kral Ptolemaios'un gönderdiği yargıcı onurlandırdığı görülmektedir. Yazıtta kral Ptolemaios'un kendi yargıcını gönderdiği ve bu yargıcın da yine kralın talimatlarına göre vatandaşlar arasındaki uyuşmazlıktan *homonoia*'yı sağladığı belirtilmektedir. Küçük Asya'nın kıyı şeridinde bulunan Khios adasından bir başka örnekte (SEG 19, 569) ise (MÖ 3. yy'ın ortaları) kral Ptolemaios'un gönderdiği yargıcın (ἐφ' ἃ ἀπέστειλεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Πτολεμαῖος) krala ve Khios *demos*'una karşı olan erdemi ve iyi niyetinden dolayı övüldüğü, taçlandırıldığı bilinmektedir.

Ancak MÖ 3 yy'ın ilk yarısından itibaren bu durum değişmeye başladığı görülmektedir. Öyle ki Makedon krallar III. Aleksandros'tan aldıkları miras ile sürekli değişen güç dengeleri içinde *polis*'lerin kendilerini *eleutheros* ve *autonomos* düşünceleri ve kralların aralarındaki çatışmalarda kendi tarafında olmalarını sağlamak amacıyla onların iç işlerine doğrudan müdahil olmayarak sadece başka bir *polis*'ten yardım istemeleri konusunda tavsiyede bulunmuşlardır. Böylelikle Hellen siyasi normları içinde öteden beri var olan arabuluculuk gelişmiş ve Hellenistik dönem olgusu olan 'yabancı yargıçlığa' evrilmiştir. Örneğin, MÖ 280 yılına tarihlendirilen Naksos *demos*'una ait bir kararda (IG XII, 4,1:135) 'Kral Ptolemaios'un [talimatlarına göre] tartışmalı konunun çözülmesi için Kos *polis*'inden gönderilen *dikastai* (yargıçlar) ve *diaallaktai*'dan (uzlaştırıcılar) onurlandırılmaktadırlar. Yazıtın devamından Ptolemaios'un *nesiarkhos*'u Bakkhos'la (μετὰ Βάκχωνος τοῦ νησιάρχου) birlikte Naksos'a gelen Koslu *dikastai* ve *diaallaktai*'a uzun süredir Naksosluların arasında devam eden sorunları çözdükleri ve Kral Ptolemaios'a karşı dost oldukları için taçlandırma, övülme, savaşta ve barışta şehre giriş çıkışlarda vergiden muaf olma, yarışlarda önce oturma vb. ayrıcalıklar verildiği öğrenilmektedir. Yine yaklaşık MÖ 280 yılına ait Samos *boule* ve *demos*'unun verdiği bir onurlandırma kararından (SEG 1, 363; IG XII 6,1:95) Samosluların *symbolaia*'daki belirsizliği Kral Ptolemaios'un donanma komutanlarından biri ve müttefiki olan Sidonluların Kralı Philokles'in tavsiyesiyle (βασιλεὺς Σιδονίων ἔγραψεν) Myndos, Miletos ve Halikarnassos'tan talep edilen yargıçlar sayesinde çözüldüğü bilinmektedir. Kral Antiokhos Soter'in ise Bargylialılara, Teos'tan yargıç istemeleri konusunda talimatta bulunduğunu (καθ' ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐκέλευεν) gösteren MÖ 270-61 yılları arasında tarihlendirilen bir yazıttan (I Iasos II, 608) öğrenilmektedir.

Makedon kralların kontrolünde gelişen diplomatik unsur olan yabancı yargıçlıkla ilgili bilgilerin hemen hepsi yargıçların onurlandırıldığı dekretlerden gelmektedir. *Polis*'ler arası yargıç alışverişini içeren bu karar yazıtlarından Küçük Asya'da 158 adet tespit edilmiş, yoğunlukla Karia ve Ionia bölgelerinde kullanıldığı gözlenmiştir (Grafik 1). Küçük Asya'da MÖ 4. yy'ın sonlarında Hellenistik kralların teşvikiyle kullanılan bu olguya *polis*'ler tarafından MÖ 3. ve 2. yy'lar arasında yoğun bir şekilde başvurulmuştur (Grafik 2).

Grafik 1: Yazıtların bölgesel dağılımı

	MÖ 4. yy	MÖ 3. yy	MÖ 2. yy	MÖ 1. yy
Troas-Aolis-Lydia	—	7	11	1
Ionia	—	20	35	—
Karia	—	7	43	5
Mysia-Lykia-Pisidia-Pamphylia-Phrygia-Bithynia	—	—	6	3
Adalar	2	8	17	—

Grafik 2: Yazıtların kronolojik dağılımı

Çalışma kapsamında incelenen bu yazıtların belirli bir kalıp halinde yazıldığı belirlenmiştir. Buna göre öncelikli olarak *boule* ve *demos*'un karar aldığı *dekret*'lerde öncelikli olarak *strategos*, *stephanephoros*, *prytaneis*'e başkanlık eden ve teklifi sunan kişilerin adları yazılmıştır. Bu açıklamalara ek olarak bazı yazıtlarda kararın hangi ayda alındığı da belirtilmiştir. Giriş niteliğinde olan bu açıklamaları ise yargıç gönderen *polis*'in ya da yargıçların neden onurlandırıldıkları dair açıklamalar takip etmektedir. Mademki/çünkü (ἐπειδή) bağlacıyla bağlanan cümlelerle o *polis*'in neden seçildiğini açıklık getirilmektedir. Bu bağlamda yabancı yargıçlık özelinde incelenen yazıtlardan, *polis*'lerin birbirlerinden *syngeneia* (akrabalık), *philia* (dostluk), *eunoia* (iyi niyet) ve çok nadir de olsa *symmakhia* (birlikte savaşma, müttefiklik) gibi bağlayıcı unsurlara dayanarak yargıç talep ettikleri görülmektedir. Yazıtlardan yargıçların, “ξένος δικαστής”ten (yabancı yargıç) çok μεταπεμπτος δικαστής ya da ἀποστείλας δικαστας (gönderilen yargıç) olarak adlandırıldıkları dikkat çekmektedir. Mylasa (I Mylasa 134) ve Laodikeia'dan (I Laodikeia 5) birer yazıtta istisnai olarak ‘ξενικα δικαστηρια’

kullanıldığı tespit edilmiştir. Gönderilen yargıçlar ve *grammateus*'lar (katipler) genellikle *kalos kai agatos* (iyi ve soylu) oldukları için onurlandırılrsa da çoğu zaman yargılamalarını adil ve eşit bir şekilde yaptıklarından ve davalar boyunca ikametlerini hem kendi *polis*'lerine hem de gittikleri *polis*'e uygun bir şekilde gerçekleştirdiklerin dolayı onurlandırılmışlardır.

Yazıtlardan yargıçların vatandaşlar arasındaki anlaşmazlıktan *homonoia*'yı (διαφερομένους τῶν πολιτῶν εἰς ὁμόνοιαν κατέστησαν) sağlamak için öncelikli olarak tarafları uzlaştırmaya (διαλλυζω) çalıştıkları eğer çözüm üretmezlerse yasalara göre (κατά τους νομούς) hüküm vererek (δικάζω), çözdükleri (κρινω) anlaşılmaktadır. Yazıtlarda geçen κατά τους νομούς'tan kasıt ne olduğu çok belirgin olmamakla beraber, tüm Hellen *polis*'lerini kapsayan ve yabancı yargıçların kullandığı ortak bir yazılı yasa olmadığı açıktır. *Dekret*'lerden anlaşıldığı kadarıyla yargıçlar anlaşmazlıkları çözmek için geldikleri *polis*'lerin yasalarına (κατά τους νομούς ημῶν) göre karar vermişlerdir. Bu yasaların ise benzer durumlarda alınan kararlar olduğu düşünülmektedir. Yazıtların son bölümünde ise yardım talebinde buldukları *polis*'leri iyi niyetlerinden dolayı övmüşler, taçlandırmışlar ve kendi *demos*'larının *philia* olarak kabul etmişlerdir. Yargıçlara ise daha önce açıkladıkları nedenlerden ötürü övülme ve taçlandırma ödülleri- nin yanı sıra vatandaşlık hakkı, savaşta ve barışta şehre giriş çıkışlarda vergi vermeme, yarışlarda önde oturma, *proksenos* ve *euergethes* sayılma gibi ayrıcalıklar verilmiştir.

Sonuç olarak Hellen siyasi coğrafyasındaki *polis*'ler arasında tarihleri boyunca sınırsal/bölgesel anlaşmazlıklar, kutsal alanların kontrolü ya da ekonomik temelli sorunlar yaşadıkları, bu sorunları Arkhaik ve Klasik Dönemlerde ortak kültürel ve siyasi politikalar etrafında oluşturdukları birlikler içinde atanan arabulucular sayesinde çözdükleri görülmektedir. Plutarkhos'un birbirlerine olan güvensizlikleri yüzünden başvurduklarını dile getirdiği bu uygulamanın kullanımının en erken örneklerine MÖ 8. ya da 7. yy'da rastlanmaktadır (Hom. II, 18.497-508. Od. 7.73-74). MÖ 5. yy'a gelindiğinde ise birlikler içindeki zorunlu bir arabuluculuktan çok *polis*'lerin üçüncü bir tarafın yardımını istemesi şeklinde olduğu görülmektedir (Ayrıntılı bilgi için bkz. Ager 2013). Erken dönemlerde birlikler içindeki anlaşmalarla belirlenen arabuluculuk sistemi zaman içinde gelişmiş ve Hellenistik dönem hiyerarşik yapısı içinde *autonomia*, *eleutheria* ve *demokratia* gibi kavramların etrafında arz yönlü bir politik gelenek olarak 'yabancı yargıçlar' aracılığıyla çözülen bir olguya dönüşmüştür. Cicero'nun İÖ. 50 yılında Kilikia'da valilik yaparken Hellenler yabancı yargıçlık gibi krallardan bağımsız

karar alabildikleri bir sisteme sahip oldukları için kendilerini *autonomos* gördüklerini dile getirmesi bunu kanıtlar niteliktedir (Cic. Ad Atticum VI.1.15.). MÖ 4 ve 1. yy'lar arasında oldukça sık başvuru bu sistem Küçük Asya'nın Roma hakimiyetine girmesiyle az kullanılmış, olasılıkla Roma'nın kendi yargıçlarını göndermesiyle son bulmuştur.

Kısaltmalar ve Kaynakça

- Ager, S.
2013 "Interstate Governance: Arbitration and Peacekeeping", *A Companion to Ancient Greek Government (Blackwell Companions to the Ancient World)*, Malden: 497-511.
- Börn, H.
2019 *Mordende Mitbürger: Stasis und Bürgerkrieg in greischen Poleis des Hellenismus*, Stuttgart.
- Chaniotis
2010 "Illusions of Democracy in the Hellenistic World", *Athens Dialogues E-Journal*: 1-58.
- Cicero Letters to Atticum, Kullanılan Metin: *Letters to Atticum*, Vol. 1, (çev. D. R. S. Bailey), London, 1999 (The Loeb Classical Library).
- Diod. Diodoros Siculus, *Bibliothèque Historique*. Kullanılan Metin: *Library of History*, Books 16.66-17 (çev. B. Welles), London, 1947 (The Loeb Classical Library).
- GIBM *The Collection of Ancient Greek Inscriptions in the British Museum*.
- IG *Inscriptiones Graecae*, Berlin.
- I Iasos *Die Inschriften von Iasos teil I: Nr. 1-218*, ed. W. Blümel, Bonn, 1985.
- I Laodikeia *Die Inschriften von Laodikeia am Lykos*, ed. T. Corsten, Bonn, 1997.
- I Mylasa W. Blümel, *Die Inschriften von Mylasa. Teil 1-2*, Bonn 1987-1988 (IK 34-35).
- Nawotka, K.
2003 "Freedom of Greek Cities in Asia Minor in the Age of Alexander the Great", *Klio* 85: 17-18.
- SEG *Supplementum Epigraphicum Graecum*, Leiden 1923 vdd. (cilt 1-25); Alphen 1979-80 (cilt 26-7); Amsterdam 1982 vdd. (cilt 28 vdd.).
- Strootman, R.
2011 *Kings and Cities in the Hellenistic Age, Political Culture in the Greek City after Classical Age*, (ed. O.N. von Nijf – R. Alston), Paris.
- TC *Tituli Calymni*, ed. M. Segre, *Annuario* 6-7, 1944-45.

Türkan Banu Güler

Enstitü Yayınları

Bilimsel Dizi

- Alparslan, M., *Yayınlanmamış Boğazköy Tabletleri (Bo 8486-8694) / Unpublizierte Boğazköy Tafeln (Bo 8486-8694)*, İstanbul, 2016.
- Doğan-Alparslan, M., *Hitit Kralı II. Muwatalli: Kişiliği ve İcraatı - Filolojik Belgeler Işığında, Studia ad Orientem Antiquum - 1*, İstanbul, 2012.
- Baykan, D., *Allianoi Tıp Aletleri, Studia ad Orientem Antiquum - 2*, İstanbul, 2012.
- Alparslan, M. (Haz.), *Hititolojiye Giriş, Instrumental Linguarum Antiquarum 1*, (Dizi Editörü B. Demiriş), İstanbul, 2009.
- Corpus Vasorum Antiquorum, *Türkiye Cumhuriyeti (Turkish Republic 1, Fascicule 1), Silifke Museum (K. L. Zoroğlu)*, İstanbul, 2008.
- Sylloge Nummorum Graecorum - Turkey 2 / *Anamur Museum, Vol. 1, Roman Provincial Coins (O. Tekin - S. Altınoluk)*, İstanbul, 2007.
- Sylloge Nummorum Graecorum - Turkey 3 / *Çanakkale Museum, Vol. 1, Roman Provincial Coins of Mysia, Troas etc. (O. Tekin - S. Altınoluk - F. Körpe)*, İstanbul, 2009.
- Sylloge Nummorum Graecorum - Turkey 4 / *Ancient Coins from Mysia, Troad and Aeolis in the Collection of Selçuk Tanrıkulu (O. Tekin - A. Erol-Özdizbay)*, İstanbul, 2010.
- Sylloge Nummorum Graecorum - Turkey 5 / *Tire Museum, Vol. 1: Roman Provincial Coins from Ionia, Lydia, Phrygia and, etc. (O. Tekin - S. Altınoluk)*, İstanbul, 2011.
- Sylloge Nummorum Graecorum - Turkey 6 / *Burdur Museum, Vol. 1: Pisidia, Part 1: Adada-Prostanna (H. Köker)*, İstanbul, 2011.
- Sylloge Nummorum Graecorum - Turkey 7 / *Ödemiş Museum, Vol. 1: Roman Provincial Coins of Ionia, Lydia and etc. (O. Tekin - S. Altınoluk)*, İstanbul, 2012.
- Sylloge Nummorum Graecorum - Turkey 8 / *Muğla Museum, Vol. 1: Caria (O. Tekin - A. Erol-Özdizbay)*, İstanbul, 2012.
- Sylloge Nummorum Graecorum - Turkey 9 / *The Özkan Arıkan Türk Collection Vol. 1: Troas (O. Tekin - A. Erol-Özdizbay)*, İstanbul, 2015.
- Sylloge Nummorum Graecorum - Turkey 10 / *The Yavuz Tatış Collection Part 1: Ionia and Lydia (O. Tekin)*, İstanbul, 2016.
- Sylloge Nummorum Graecorum - Turkey 9 / *The Özkan Arıkan Türk Collection Vol. 2: Aeolis (O. Tekin - A. Erol-Özdizbay)*, İstanbul, 2017.
- Sylloge Nummorum Graecorum - Turkey 9 / *The Özkan Arıkan Türk Collection Vol. 3: Mysia (O. Tekin - A. Erol-Özdizbay)*, İstanbul, 2020.
- Sylloge Nummorum Graecorum - Turkey 11 / *The Çetin Erdem Collection: Lydia and Phrygia (O. Tekin - A. Yacı)*, İstanbul, 2019.
- Corpus Ponderum Antiquorum et Islamicorum, *Turkey 1 / The Collection of Klima Plus in Silifke Museum, Greek, Roman, Byzantine and Islamic Weights (O. Tekin - A.M. Merzeci)*, İstanbul, 2012.
- Corpus Ponderum Antiquorum et Islamicorum, *Turkey 2 / Istanbul Archaeological Museums, Greek, Roman, Byzantine and Islamic Weights in the Department of Metal Objects (O. Tekin - G. Baran Çelik)*, İstanbul, 2013.
- Tekin, O., *Balance Weights in the Aegean World / Classical and Hellenistic Periods*, İstanbul, 2016.
- Savaş, Ö.S., *Anadolu (Hitit-Luvii) Hiyeroglif Yazıtlarında Geçen Tanrı, Şahıs ve Coğrafya Adları/Divine, Personal and Geographical Names in the Anatolian (Hittite-Luwian) Hieroglyphic Inscriptions*, İstanbul, 1998.

Bilimsel Toplantılar Dizisi

- Alparslan, M., *Places and Spaces in Hittite Anatolia I: Hatti and the East*, İstanbul, 2017.
- Delemen, İ. - O. Casabonne - Ş. Karagöz - O. Tekin (eds.), *The Achaemenid Impact On Local Populations and Cultures in Anatolia*, İstanbul, 2007.
- Diñçol, Ali M. (Yayına Haz.), *Çağlar Boyunca Anadolu'da Yerleşim ve Konut Uluslararası Sempozyumu (5-7 Haziran 1996)/International Symposium on Settlement and Housing in Anatolia Through the Ages (5-7 June 1996)*, İstanbul, 1999.
- Fischer, B. - H. Genz - E. Jean - K. Köroğlu (eds.), *Identifying Changes: The Transition from Bronze to Iron Ages in Anatolia and its Neighbouring Regions*, İstanbul, 2003.

Sürelî Yayın

- Colloquium Anatolicum I (eds. M. Doğan-Alparslan - M. Alparslan), İstanbul, 2002.
- Colloquium Anatolicum II (eds. M. Alparslan - M. Doğan-Alparslan), İstanbul, 2003.
- Colloquium Anatolicum III (eds. M. Alparslan - M. Doğan-Alparslan), İstanbul, 2004.

- Colloquium Anatolicum IV (eds. M. Doğan-Alparslan - G. Ergin), İstanbul, 2005.
- Colloquium Anatolicum V (eds. H. Peker - G. Ergin), İstanbul, 2006.
- Colloquium Anatolicum VI (eds. M. Alparslan - H. Peker), İstanbul, 2007.
- Colloquium Anatolicum VII (eds. M. Doğan-Alparslan - M. Alparslan - H. Peker - G. Ergin), İstanbul, 2008.
- Colloquium Anatolicum VIII (eds. M. Doğan-Alparslan - Y. G. Ergin - M. Alparslan - H. Peker), İstanbul, 2009.
- Colloquium Anatolicum IX (eds. M. Alparslan - Y. G. Ergin - H. Peker - M. Doğan-Alparslan), İstanbul, 2010.
- Colloquium Anatolicum X (eds. Y. G. Ergin - M. Doğan-Alparslan - M. Alparslan - H. Peker), İstanbul, 2011.
- Colloquium Anatolicum XI (eds. M. Alparslan - A. Akkaya), İstanbul, 2012.
- Colloquium Anatolicum XII (eds. M. Alparslan - F. Kaynar), İstanbul, 2013.
- Colloquium Anatolicum XIII (eds. M. Alparslan - B. Hürmüzlü-Kortholt - N. Karul - E. Kortanoğlu), İstanbul, 2014.
- Colloquium Anatolicum 14 (eds. B. Hürmüzlü - M. Alparslan - N. Karul - E. Kortanoğlu), İstanbul, 2015.
- Colloquium Anatolicum 15 (eds. E. Kortanoğlu - M. Alparslan - B. Hürmüzlü - N. Karul), İstanbul, 2016.
- Colloquium Anatolicum 16 (eds. E. Kortanoğlu - M. Alparslan - B. Hürmüzlü - N. Karul), İstanbul, 2017.
- Colloquium Anatolicum 17 (eds. E. Kortanoğlu - B. Hürmüzlü - M. Alparslan - N. Karul), İstanbul, 2018.
- Colloquium Anatolicum 18 (eds. E. Kortanoğlu - B. Hürmüzlü - M. Alparslan - N. Karul), İstanbul, 2019.

Kazı Monografileri

- Köroğlu, K. (ed.), *5. Yılında Yumuktepe/The V. Anniversary of the Excavation at Yumuktepe (1993-1997)*, İstanbul, 1998.

Popüler Dizi

- Alp, S., *Hititler'in Mektuplaşmaları*, İstanbul 2001².
- Alparslan, M., *Eski Anadolu'da Ticaret (MÖ II. Binyıl)*, İstanbul, 2010.
- Altınoluk, S., *Eskiçağ'da İrmak Tanrıları*, İstanbul, 2010.
- Anabolu (Usman), M., *Antik Çağ'da Et ve Balık Pazarları*, İstanbul, 2003.
- Baykan, C. - D. Baykan, *Eskiçağ'da Cam*, İstanbul, 2012.
- Bursa, P., *Antikçağ'da Anadolu'da Balık ve Balıkçılık*, İstanbul, 2010.
- Çete, İ., *Geçmişe Yolculuk Bir Gezi Rehberi, Journey into the Past: A Short Guide*, İstanbul, 1996 (Tükendi).
- Çokay, S., *Antikçağ'da Aydınlatma Araçları*, İstanbul, 2000².
- Delemen, İ., *Antik Dönemde Beslenme*, İstanbul, 2003².
- Delemen, İ. - S. Çokay-Kepeç, *Yunan ve Roma Kap Formları Sözlüğü*, İstanbul, 2009.
- Demiriş, B., *Eskiçağ'da Yazı Araç ve Gereçleri*, İstanbul, 2002³.
- Diñçol, B., *Eski Önasya ve Mısır'da Müzik*, İstanbul, 2003².
- Diñçol, B., *Eski Önasya Toplumlarında Suç Kavramı ve Ceza*, İstanbul, 2003².
- Dürüşken, Ç., *Eskiçağ'da Spor*, İstanbul, 1995 (Tükendi).
- Dürüşken, Ç., *Roma Dini*, İstanbul, 2003.
- Eğilmez, M., *Hitit Ekonomisi*, İstanbul, 2005.
- Fazlıoğlu, İ., *Eskiçağ'da Dokuma*, İstanbul, 2001².
- Fırat, M., *Antik Çağ'da Taş Duvar İşçiliği*, İstanbul, 2016.
- Gülbay, O., *Eskiçağ'da Tuvalet Kültürü*, İstanbul, 2004.
- Hırçın, S., *Çivi Yazısı Ortaya Çıkışı, Gelişmesi, Çözümü*, İstanbul, 2000³.
- Hürmüzlü, B., *Eski Yunan'da Ölü Gömme Gelenekleri*, İstanbul, 2008.
- İren, K., *Vazo Resimlerinin Işığında Eski Yunan Çanak Çömlekçiliği*, İstanbul, 2003.
- Karagöz, Ş., *Eskiçağ'da Depremler*, İstanbul, 2005.
- Köroğlu, G., *Anadolu Uygarlıklarında Taki*, İstanbul, 2004.
- Özdizbay, A., *Eski Yunan'da Tarım*, İstanbul, 2004.
- Salman, B., *Eskiçağ'da Güneş Saatleri*, İstanbul, 2007.
- Serdaroğlu, Ü., *Eskiçağ'da Tıp*, İstanbul, 2002².
- Tekin, O., *Eskiçağ'da Para, Antik Nüsmizmatige Giriş*, İstanbul, 1998³.
- Tekin, O., *Byzas'tan I. Constantinus'a Kadar Eskiçağ'da İstanbul (Byzantion)*, İstanbul, 2005³.
- Tekin, O., *Tarih Boyunca İstanbul'da Sikke Darbı ve Sikkeler*, İstanbul, 2012.
- Uzel, İ., *Anadolu Tıp Tarihine Giriş*, İstanbul, 2008.
- Zeren Hasdağlı, Melike, *Eski Çağ'da Lahitler*, İstanbul, 2019.